

DE NIEUWE WET PRIVATE OPSPORING: GAMECHANGER OF NIET ?

Passend sluitstuk op klokkenluiderswet of brug te ver ?

M. Moris

Dept Lead Group Prevention & Protection Proximus Group

Voorzitter Comité Bedrijfsbeveiliging VBO

CPS 05 November 2024

AGENDA

1. Inleiding : het VBO en het CBB binnen het VBO
2. De klokkenluiderswet kaderen.
3. Wie doet het onderzoek in kader van klokkenluiderswet en link met WPO ?
4. Conclusies

INLEIDING

Wie zijn we

Het Verbond van Belgische Ondernemingen maakt zich sterk voor een gezond ondernemings- en investeringsklimaat.

Home > Over ons > **Wie zijn we**

Creating value for society

Als grootste werkgeversorganisatie van het land bouwen we bruggen richting een duurzame samenleving die steunt op een gezonde economie met gelijke kansen voor iedereen. We maken ons sterk dat België het meest welvarende land ter wereld kan worden als we samen voor onze samenleving ondernemen. Met samen bedoelen we samen met onze leden, ruim 40 sectorfederaties. Als één stem voor meer dan 50.000 bedrijven uit de drie gewesten. Goed voor ruim 75% van de tewerkstelling in de privésector. Maar ook samen met overheden, politici, investeerders en alle burgers van ons land. De uitdagingen waar België voor staat, zijn immers zo groot dat niemand ze op eigen kracht kan aanpakken.

Een gezonde economie stoelt op waarden als duurzame ontwikkeling, sociaal welzijn, goed bestuur, ethiek, overleg en ... gezond verstand. Dankzij de meerwaarde die we vandaag met zijn allen creëren, stellen we de toekomst van onze kinderen veilig. Op die manier worden de belangen van de bedrijven een hefboom voor de welvaart van iedereen, van de hele samenleving. Dat is de rol en de medeverantwoordelijkheid die we als werkgeversorganisatie opnemen voor een duurzaam België met gelijke kansen en voldoende economische groei om brede welvaart mogelijk te maken.

Alleen door samen te ondernemen, bouwen we aan een beter België waar het aangenaam is om te werken en te leven, waar initiatieven worden aangemoedigd en waar de komende generaties alle kansen krijgen.

INLEIDING

Het comité bedrijfsbeveiliging (CBB) binnen het Verbond van Belgische onderneming :

- Het VBO als overkoepelende werkgeversorganisatie van de verschillende sectorfederaties.
- Voorzitter : M. Moris Proximus Group + VBO coordinator E. Van Overwaele Juridische dienst VBO
Leden : Sectorfederaties : Essencia, Agoria, Febetra, Febelfin, Assuralia, Comeos, ... met experten uit bedrijven van de sector federaties zoals BASF, Carrefour, Total, Bpost, Brussels Airport, Elia, ...
- **Het comité Bedrijfsbeveiliging brengt de behoeften en verwachtingen van de ondernemingen inzake veiligheid in kaart. Dit comité is ermee belast VBO-standpunten voor te bereiden en functioneert als gesprekspartner voor alle publieke en private partners in de veiligheidsketen.**
- Belangrijke topics : dreigingsanalyse, veiligheidsrisicos, WPV, WPO, Veiligheidsmachtiging-adviezen, Cybersecurity (coalition), ...

Commissies, platformen en comités van het VBO

Home > Over ons > Structuur > Commissies, platformen en comités van het VBO

- > Belgian Business For Europe - BBE
- > Belgische Vereniging van Beursgenoteerde Vennootschappen vzw
- > Comité Arbeidsveiligheids en -gezondheid
- > Comité Bedrijfsbeveiliging
- > Comité Communicatie
- > Commissie Duurzame ontwikkeling
- > Commissie Energie en Klimaat
- > Commissie Sociale aangelegenheden
- > Digitaal Platform
- > Economische Commissie
- > Fiscale Commissie
- > Juridische Commissie
- > Kmo-platform
- > Platform Circulaire Economie
- > Platform Douane & Accijnzen
- > Platform Internationaal
- > Platform Mobiliteit & Logistiek
- > Platform Verpakkingen & verpakkingafval
- > Werkgroep aanvullende pensioenen

De commissies en platformen zijn instanties die binnen het VBO werden opgericht rond een aantal belangrijke thema's voor de bedrijven. Zij werken ontwerpstandpunten uit die dan aan de raad van bestuur worden voorgelegd. Hun werkzaamheden worden gecoördineerd door een verantwoordelijke van het VBO en ze worden voorgezeten door een kopstuk uit de economische wereld.

Belgian Business For Europe - BBE

Rol en activiteiten

Europese wetgeving heeft een almaar grotere impact op het dagelijks leven van ondernemingen, ongeacht hun omvang of sector. De opvolging ervan is dan ook cruciaal. BBE verenigt deskundigen in Europese aangelegenheden uit onze lidfederaties en tal van ondernemingen met activiteiten in België. Zonder zich in de plaats te stellen van de andere VBO-organen waar technische Europese dossiers worden bestudeerd, vervult BBE een dubbele rol. Door vertegenwoordigers van de Europese (Commissie en Parlement) of Belgische instellingen als spreker uit te nodigen op uiteenlopende events, stelt BBE de federaties en ondernemingen die er deel van uitmaken enerzijds in staat de vinger aan de pols te houden van recente of op til zijnde wetgevende ontwikkelingen op EU-niveau, en anderzijds om de Europese en Belgische autoriteiten te sensibiliseren rond hun concrete bekommernissen.

Voorzitter

Thomas Tindemans, voorzitter van de raad van bestuur Hill-Knowlton Strategies

VBO-verantwoordelijke

Olivier Joris, Executive Manager van het Competentiecentrum Europa & Internationaal

Belgische Vereniging van Beursgenoteerde Vennootschappen vzw

Rol en activiteiten

De Belgische Vereniging van Beursgenoteerde Vennootschappen streeft een dubbel doel na:

- > De uitdagingen onderzoeken waarmee beursgenoteerde vennootschappen worden geconfronteerd en de stem van deze bedrijven laten horen om invloed uit te oefenen op de regelgeving die hen aanbelangt;
- > als raadsvlak dienen tussen de beursgenoteerde vennootschappen en de externe autoriteiten, zoals de FSMA, de beursautoriteiten en de FOD Financiën.

DE KLOKKENLUIDERSWET

- 28 NOVEMBER 2022. - Wet betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector (1)
- **Bescherming melders tegen inbreuken :**
  - 1° inbreuken die betrekking hebben op de volgende gebieden:
    - a) overheidsopdrachten;
    - b) financiële diensten, producten en markten, voorkoming van witwassen van geld en terrorismefinanciering;
    - c) productveiligheid en productconformiteit;
    - d) veiligheid van het vervoer;
    - e) bescherming van het milieu;
    - f) stralingsbescherming en nucleaire veiligheid;
    - g) veiligheid van levensmiddelen en diervoeders, diergezondheid en dierenwelzijn;
    - h) volksgezondheid;
    - i) consumentenbescherming;
    - j) bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, en beveiliging van netwerk- en informatiesystemen;
    - k) bestrijding van belastingfraude;
    - l) sociale fraudebestrijding.

Elke inbreuk op de wettelijke of reglementaire bepalingen of de rechtstreeks toepasbare Europese bepalingen, evenals op de bepalingen genomen in uitvoering van de voormelde bepalingen valt onder het toepassingsgebied van deze wet;

2° inbreuken waardoor de financiële belangen van de Unie als bedoeld in artikel 325 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en nader toegelicht in relevante Uniemaatregelen en, indien van toepassing, in de nationale uitvoeringsbepalingen, worden geschaad;

3° inbreuken in verband met de interne markt, als bedoeld in artikel 26, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met inbegrip van inbreuken op de Unieregels inzake mededinging en staatssteun.
- **Melders :** private sector werkzame melders die informatie over inbreuken hebben verkregen in een werk gerelateerde context (werknemers, zelfstandige, contractors, aandeelhouders, vrijwilligers, stagiairs, ..., voor of na de relatie.
- Interne meldingen : binnen een juridische entiteit ; Externe meldingen : aan federale coördinator of bevoegde autoriteit ; Centrum Integriteit van de federale ombudsman.

INTERNE MELDINGEN

- De melder die informatie heeft over “mogelijke” inbreuken is **niet verplicht** om via de klokkenluidersprocedure te melden. Voorzienne andere meldingskanalen in een organisatie mogen en kunnen toegepast worden (vertrouwenspersonen, audit, private onderzoekers, hiërarchische lijn, werkgever, preventieadviseurs, ...)
- Waarom dan toch via klokkenluidersprocedure :
  - > Ander meldingsprocessen niet gekend
  - > Vertrouwelijkheid garanderen van de melding
  - > Vertrouwen (betrokkenheid, onpartijdigheid, ...) in bepaalde diensten
  - > Anonimiteit garanderen
  - > ...
- **Meldingsbeheerder :**
  - De onpartijdige persoon of dienst die bevoegd is om de melding **op te volgen, de communicatie met de melder te onderhouden, hem indien nodig om bijkomende informatie te verzoeken, hem feedback te verstrekken en indien van toepassing meldingen te ontvangen.**
  - Wie is dit in organisaties : compliance officers, audit, secretaris generaal, audit&compliance comité, ... kan eender wie zijn, dient aangesteld te zijn door de werkgever.
  - Melding via interne meldingskanalen : IT-tools ; telefoon, brief (mag ook ge-externaliseerd zijn)

WIE DOET HET ONDERZOEK BIJ EEN MELDING? (1)

- Afhankelijk van het type melding, de detail in de melding, anonimiteit, proces of persoonsgericht, de betrokken personen,... zijn er **verschillende instantie** binnen of buiten een organisatie die de melding kunnen/moeten onderzoeken.
- **WPO artikel artikel 4** : Uitsluitingen van PO : notarissen, advocaten, gerechtsdeurwaarders, ... Auditor zonder het verzamelen van persoonsgegevens met het oog op ongewenste feiten, ...
- **Artikel 4 : 10°**
*“De activiteiten uitgeoefend voor rekening van de opdrachtgever **ter uitvoering van wettelijke verplichtingen of opdrachten die niet als eigen doel private opsporing nastreven**, maar slechts een gevolgtrekking zijn van deze verplichtingen en opdrachten.*

Wanneer de resultaten verder worden gebruikt dan ter uitvoering van deze wettelijke verplichtingen of opdrachten, zijn de activiteiten zoals bedoeld in de eerste alinea 10° beschouwd als activiteiten van private opsporing.”

- **Klachten voor pesterijen, ongewenst sexueel gedrag** : de preventieadviseur psychosociale aspecten (intern/extern) Ref. Wet 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk + Codex Welzijn op het Werk.
 Vallen buiten het toepassingsgebied van WPO + indien dit gemeld wordt via de klokkenluiderskanalen dient dit onderzoek te gebeuren door de preventieadviseur psychosociale aspecten.
 Probleem van de anonieme melding !
- **Klokkenluidersmeldingen met een discriminatoir karakter**. Specifiek wettelijk kader indien gelinkt aan pesterijen, ongewenst seksueel gedrag, geweld op het werk dan : zie vorig punt.
 Indien geen link, dus pure discriminatie dan Unia, Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en mannen, Antidiscriminatie wetten.

WIE DOET HET ONDERZOEK BIJ EEN MELDING? (2)

- Andere klokkenluidersmeldingen ?
  - **Memorie van Toelichting WPO :**
 In uitvoering van de regelgeving worden speuractiviteiten uitgeoefend voor rekening van opdrachtgevers. Dit speurwerk heeft niet als doel een eigen belang in het kader van een conflict of mogelijk conflict te vrijwaren maar is een verplichte opdracht, **opgelegd bij wettelijke basis**. Zo is er de regelgeving inzake de functie van de preventieadviseur en **de verplichtingen inzake de klokkenluidersregelgeving die speurwerk verplicht stelt en kadert**. De persoon in kwestie onderzoekt de klachten en meldingen en stelt een individueel dossier samen waarin hij ondermeer de verklaringen van het slachtoffer, de getuigen en de dader noteert. Deze persoon wordt weliswaar aangewezen door de werkgever of ontvanger van de melding, maar dient niet beschouwd te worden als opdrachtgever in de zin van de wet
- Het onderzoek gebeurt immers niet in opdracht van een werkgever maar in opdracht van de wetgever;** Het is een onafhankelijk onderzoek, hetgeen niet te verzoenen is met de idee van een opdrachtgever in het van de wet.
- **WPO opdrachtgever :** de natuurlijke of rechtspersoon voor wie een opdracht van private opsporing wordt verricht of de natuurlijke person die optreedt voor de rechtspersoon, voor wie de opdracht verricht wordt.
  - Klokkenluiderswetgeving :
    - **“opvolging” :** elk optreden van de ontvanger van een melding, van een bevoegde autoriteit of van de federale coordinator om de juistheid van de in de melding gedane beweringen na te gaan en de gemelde inbreuk zo nodig aan te pakken, onder meer via maatregelen zoals een intern vooronderzoek, een onderzoek, vervolging, een terugvordering van middelen of het beëindigen van de procedure.
    - **“meldingsbeheerder“ :** de onpartijdige persoon of dienst die bevoegd is om de meldingen op te volgen, de communicatie met de melder te onderhouden, hem indien nodig om bijkomende informatie te verzoeken, hem feedback te verstrekken en indien van toepassing meldingen te ontvangen.

WIE DOET HET ONDERZOEK BIJ EEN MELDING? (3)

- Conclusie : WPO verwijst naar **andere wettelijke bepalingen**, zoals de klokkenluiderswetgeving, als daar onderzoeken geregeld zijn. **De opdrachtgever is dan niet de werkgever (organisatie) maar wel de wetgever.**

De bepalingen rond anonimiteit, ontvangst van meldingen, opvolging, feedback edm dienen vanuit de klokkenluiderswetgeving gerespecteerd te worden.

Opgelet : de verwerking van persoonsgegevens valt volledig onder de Verordening GDPR. De eventuele “flexibiliteit” in de WPO mag niet worden toegepast ! **Meldingsbeheerder is GEEN private onderzoeker !**

MAG DE WPO DAN NIET GEBRUIKT WORDEN IN KADER VAN KLOKKENLUIDERSMELDINGEN?

- De vraag is misschien beter : **Op wie kan de meldingsbeheerder beroep doen voor de onderzoeken (opvolging) ?**
- Audit : opdracht is de betrouwbaarheid van processen en procedures in een organisatie met betrekking tot het beheersen van risico's te onderzoeken, evalueren, aanbevelingen/adviezen. Onderzoeken die gericht zijn naar individuele personen vallen hier niet onder.
- Private onderzoeker : Indien de methodes, middelen, processen uit de WPO gebruikt worden kan dit onderzoek door een private onderzoeker. De meldingsbeheerder zou dan kunnen optreden als opdrachtgever. De private onderzoeker (na ontvangst opdrachthouder) doet dan zijn onderzoek volgens de bepalingen van WPO. Rapport gaat dan naar meldingsbeheerder (opdrachtgever). De meldingsbeheerder dient zijn verplichtingen rond rapportering, contact met melder, enz wel uit te voeren.
- Voordelen :
  - Expertise bij de auditdiensten, private onderzoekers. Hoe dikwijls wordt een meldingsbeheerder geconfronteerd met een melding ?
  - Het canvas voor een private onderzoeker ligt vast en is gebaseerd op bescherming van de rechten van ieder persoon, à charge & à décharge.
  - De private onderzoeker kan uitgebreider onderzoek doen, bijv. observaties, interviews, ...
  - Onderzoeken doen met respect van elementaire waardes is een **“beroep”**.
  - Rechtsgeldigheid verhoogd voor de tussenkommende partijen/personen, zeker als er inbreuken worden vastgesteld (voorkomt ook dubbele onderzoeken).

CONCLUSIE

- **De nieuwe wet private opsporing : gamechanger of niet ?**

In het kader van de klokkenluiderswetgeving is dit geen gamechanger.

De klokkenluiderswetgeving blijft ongewijzigd en wordt niet per definitie aanzien als de opdrachtgever in de WPO.

- **Passend sluitstuk op klokkenluiderswet of brug te ver ?**

De WPO kan, niet verplicht, gebruikt worden om het onderzoek op een gestructureerde en diepere wijze uit te voeren.

Dit kan geïnterpreteerd worden als een aanvulling op de klokkenluiderswet.

De meldingsbeheerder (opvolger, onderzoeker) kan de technieken, middelen uit de WPO NIET gebruiken, hij dient zich te houden aan het strikte kader van de persoonsgegevensbeschermings wetgeving (GDPR).

V&A

Dank voor uw aandacht !

M. Moris

marc.moris@proximus.com